

QISMAN ADENTIYADA OLINADIGAN VA OLINMAYDIGAN PROTEZ KONSTRUKSIYALARINING KLINIK SAMARADORLIGINI QIYOSIY TAHLIL QILISH

Mirvohidova N.M

EMU University, Toshkent O'zbekiston

Annotatsiya

Ushbu maqolada qisman adentiyaga ega bemorlarda qo'llanilgan olinadigan va olinmaydigan protez konstruksiyalarining klinik samaradorligi qiyosiy tahlil qilingan. Tadqiqotda bemorlarning protezga moslashuv muddati, chaynash samaradorligi, sub'ektiv qoniqish darajasi va bir yillik kuzatuv davomida yuzaga kelgan asoratlarning chastotasi baholandi. Natijalar olinmaydigan konstruksiyalarning bir qator ko'rsatkichlar bo'yicha ustunligini, ayni paytda olinadigan protezlarning ma'lum klinik holatlarda muqobilsiz ekanligini ko'rsatdi.

Kalit so'zlar

ortopedik stomatologiya, qisman adentiya, olinadigan protez, olinmaydigan protez, chaynash samaradorligi, protezlash asoratlari.

Kirish

Qisman adentiya stomatologik amaliyotda eng ko'p uchraydigan patologiyalardan biri bo'lib, tish qatorining anatomik va funksional yaxlitligini buzadi, chaynash funksiyasi, diksiya va yuz estetikasiga salbiy ta'sir ko'rsatadi. Bunday holatlarni bartaraf etishning asosiy usuli ortopedik davolash — turli konstruksiyadagi protezlar yordamida tish qatorini tiklashdir.

Hozirgi kunda amaliyotda ikki asosiy yo'nalish qo'llaniladi: olinadigan protezlar (qisman plastinka, bugelli protezlar) va olinmaydigan konstruksiyalar

(ko'prik shaklidagi protezlar, implantga tayangan koronkalar). Har bir usulning o'ziga xos ko'rsatma va cheklovlari, afzallik va kamchiliklari mavjud bo'lib, bu davolash usulini tanlashda individual yondashuvni talab qiladi.

Ishning maqsadi — qisman adentiyada qo'llanilgan olinadigan va olinmaydigan protez konstruksiyalarining klinik samaradorligini bir qator obyektiv va sub'ektiv ko'rsatkichlar asosida qiyoslashdan iborat.

Material va metodlar

Tadqiqotga qisman adentiya tashxisi qo'yilgan bemorlar jalb qilindi. Bemorlar ikki guruhga ajratildi: 1-guruhga olinadigan protez konstruksiyasi o'rnatilgan bemorlar, 2-guruhga esa olinmaydigan konstruksiya (ko'prik yoki implant asosidagi protez) o'rnatilgan bemorlar kiritildi.

Baholash mezonlari sifatida protezga moslashuv muddati (kun hisobida), chaynash samaradorligi (funksional sinov asosida foizda), bemorning sub'ektiv qoniqish darajasi (10 balli shkala bo'yicha) va bir yillik kuzatuv davomida qayd etilgan asoratlar (protez singishi, qizil iyak shikastlanishi, konstruksiya sinishi va h.k.) chastotasi olindi. Statistika ishlov Student t-mezone yordamida amalga oshirildi ($p < 0,05$ ishonchli deb qabul qilindi).

Natijalar

O'tkazilgan tahlil natijalari 1-jadvalda keltirilgan.

Ko'rsatkich	Olinadigan protez guruhi	Olinmaydigan protez guruhi
Moslashuv muddati (kun)	$12,4 \pm 1,2$	$5,8 \pm 0,9$

Chaynash samaradorligi (%)	$78,3 \pm 2,1$	$93,6 \pm 1,8$
Bemor qoniqish darajasi (ball, 10 dan)	$7,2 \pm 0,4$	$8,9 \pm 0,3$
1 yil ichida asorat chastotasi (%)	14,7	6,2

1-jadval. Guruhlar bo'yicha klinik ko'rsatkichlarning taqqoslanishi

Olingan natijalarga ko'ra, olinmaydigan protez konstruksiyalari o'rnatilgan bemorlarda moslashuv muddati sezilarli darajada qisqa bo'lib, chaynash samaradorligi va bemor qoniqish darajasi yuqoriroq ko'rsatkichlarni namoyon etdi. Shu bilan birga, 1 yillik kuzatuv davomida olinadigan protez guruhida asoratlar chastotasi taxminan ikki baravar yuqori bo'lganligi qayd etildi.

Muhokama

Olingan ma'lumotlar olinmaydigan konstruksiyalarning funksional va estetik jihatdan bir qator afzalliklarga ega ekanligini tasdiqlaydi, biroq bu usul har doim ham qo'llanilishi mumkin emas — suyak to'qimasining yetarli emasligi, umumiy somatik kasalliklar yoki moliyaviy imkoniyatlar cheklangan holatlarda olinadigan protezlar muqobilsiz yechim bo'lib qolmoqda.

Shu sababli davolash usulini tanlashda faqat klinik ko'rsatkichlarga emas, balki bemorning individual xususiyatlari, kutilayotgan natija va uzoq muddatli prognozga ham e'tibor qaratish lozim.

Xulosa

Qisman adentiyani ortopedik davolashda olinmaydigan protez konstruksiyalari moslashuv tezligi, chaynash samaradorligi va bemor qoniqishi bo'yicha ustunlikka

ega. Ammo olinadigan protezlar ham, ayniqsa keng ko'lamli defektlar va qo'shimcha klinik cheklovlar mavjud bo'lgan holatlarda, o'z ahamiyatini saqlab qolmoqda. Davolash taktikasini tanlashda individual-differensial yondashuv zarur.

Adabiyotlar

1. Trezubov V.N., Shcherbakov A.S., Mishnyov L.M. Ortopedicheskaya stomatologiya. — Sankt-Peterburg, 2018.
2. Rosenstiel S.F., Land M.F., Fujimoto J. Contemporary Fixed Prosthodontics. — Elsevier, 2016.
3. Lebedenko I.Yu. Ortopedicheskaya stomatologiya. — Moskva: GEOTAR-Media, 2019.
4. Misch C.E. Contemporary Implant Dentistry. — Mosby, 2015.